

1. lekce (Bartoňkova skripta)

1. Určete gramaticky následující tvary. Pokud je více možností, uveďte všechny.

Vzor: *filiam* akuzativ singuláru

iucunda

patriae

puellis

nautas

fabulam

poëtarum

parvā

2. Skloňujte následující spojení v singuláru i plurálu:

singulár		
nom.	puella pulchra	vita maesta
gen.		
dat.		
ak.		
vok.		
abl.		
plurál		
nom.		
gen.		
dat.		
ak.		
vok.		
abl.		

3. Doplňte chybějící tvary:

singulár		plurál	
fília			bonae
			bonarum
fíliae		filiis	
	bonam		
		fíliae	
filiā			bonis

4. Které z těchto slovníkových položek patří mezi substantiva 1. deklinace? Proč?

villa, ae, f. „statek“
 uxor, oris, f. „manželka“
 materies, ei, f. „látka“, „materiál“
 incola, ae, m. „obyvatel“
 exemplum, i, n. „příklad“
 vir, i, m. „muž“
 pecunia, ae, f. „peníze“
 castra, orum, n. „tábor“
 epulae, arum, f. „jídla“, „hostina“

5. K následujícím tvarům slovesa *laudare* utvořte odpovídající tvary imperfekta, futura I. a konjunktivu imperfekta:

indikativ přezentu	indikativ imperfekta	indikativ futura I.	konjunktiv imperfekta
<i>laudant</i>	<i>laudabant</i>	<i>laudabunt</i>	<i>laudarent</i>
laudas			
laudo			
laudamus			
laudatis			
laudat			

6. Určete slovesné tvary. Neznáte-li sloveso, najděte je ve slovníku:

	osoba	číslo	způsob	čas	rod	překlad
<i>laudat</i>	3.	sg.	ind.	préz.	akt.	<i>on chválí</i>
narrat						
salutabant						
est						
errabitis						
pugna						
monstrare						
optatis						
sunt						
erit						
laborarem						
salutabitis						
laudares						
amabunt						
esset						
errabant						
ornamus						
laudabo						
salutares						

	osoba	číslo	způsob	čas	rod	překlad
narrate						
errant						
erant						
aedificabat						

7. Které z těchto položek patří mezi slovesa 1. konjugace? Proč?

porto, are, avi, atum „nosit“
 moneo, ere, ui, itum „napomínat“
 lego, ere, legi, lectum „sbírat“, „číst“
 veto, are, ui, itum „zakazovat“
 venio, ire, veni, ventum „přijít“
 paro, are, avi, atum „připravovat“

8. Proved'te větný rozbor a přeložte:

1. Agricola male laborabat.
2. Poeta filias pulchras laudat.
3. Nauta feminae bonae rosas pulchras portat (*portō, āre* „nosit“).
4. Magistra puellis fabulam de dea laeta narrabit.
5. Magistra iusta et severa erat.
6. Victoria est causa magnae laetitiae (*laetitia, ae, f.* „radost“).

9. Převeďte do opačného čísla:

1. Puellae cenam bonam parabant. (*cena, ae, f.* „večeře“)
2. Magistra puellas pigras non laudaret. (*pigra* „líná“)
3. Villa nostra in silva erat. (*nostra* „naše (sg. f.)“)
4. Feminae statuas dearum rosis ornabunt.
5. Filia nostra femina pulchra erit.
6. Pecuniam optatis, sed male laboratis.
7. Puellas stultas non amabimus. (*stulta* „hloupá“)
8. Puellae magistris bonis rosas dant. (*do, dare* „dát“)
9. Puellae tuae rosam rubram dabis. (*rubra* „červená“)
10. In patria mea non errarem. (*mea* „moje“)

10. Doplňte délky (zejména v koncovkách):

1. Male laborabant, sed laudabantur.
2. Magistra puellas pigras non laudaret.

3. Magistra puellis fabulam de dea laeta narrat.
4. Magistram severam non salutaes.
5. Nautae de terris longinquis (*longinqua* „daleká“) narrabant.
6. Laudamini, quod (*protože*) bene laboratis.
7. Non amaberis, quod (*protože*) piger es.
8. Salutate vicinas (*vicina, ae, f.* „sousedka“)
9. Incolae quotannis (*každoročně*) statuas poetarum coronis ornabant.
10. Magistra nostra maesta est, quod (*protože*) male laboramus.

11. Přeložte do latiny:

1. Nechválili bychom špatné a líné ženy.
2. Nedaroval by dívce ošklivou sochu zemědělce. (*foeda* „ošklivá“, „škaredá“)
3. V lese byla divoká zvířata (*bestia, ae, f.* „zvíře“, *saeva* „divoká (sg.)“)
4. Námořníci vypravovali o škaredých zvířatech a krásných ženách.
5. Obyvatelé zdobili věnci sochy, ne ženy. (*corona, ae, f.* „věnec“)
6. Velké peníze byly, jsou a budou často příčinou velkých sporů. (*controversia, ae, f.* „spor“)
7. Naše dcera by byla dobrou učitelkou.
8. V naší škole jsou pilné dívky chváleny a líné dívky jsou kárány.
9. Ve škole jsme byli chváleni, na statku jsme byli káráni.
10. Vyprávělo se o velkých a nebezpečných zvířatech (*periculosa* „nebezpečná“)

12. Šťouravé otázky

Lze v latině vytvořit spojení *nauta bona*? Proč?

Říká se v latině *divitia magna*?

Je ve větě *Historia magistra vitae est* koncové *-a* ve slově *magistra* dlouhé (*ā*) nebo krátké (*a*)? Může tam být obojí?